

Jaroslav Rais (1939)

Jaroslav Rais se narodil dva měsíce před vypuknutím 2. sv. války. Jeho otec během ní zahynul, maminka pracovala u sedláků a nemohla ho mít u sebe, takže do jeho 5 let vyrůstal tzv. na výchově. Tato rodina měla 3hektarové hospodářství a pekárnu a cítil se u nich velice dobře.

Jako malý kluk si Jaroslav vyráběl hračky ze dřeva, například autíčka a sáně, na kterých se v zimě proháněl po kopcích. Na konci války nastoupil do první třídy v Kněževsi a maminka si ho vzala k sobě. Často se stěhovali, protože dostávala práci na různých místech, například na velkostatku v Podbořanském Rohozci, kde Jaroslav chodil do školy s německými dětmi. Ve škole měl také kamaráda Tobiho, který mu ale jednoho dne řekl, že už zítra nepřijde, že se musí stěhovat. Tobiho už od té doby nikdy neviděl. A tak se malý Jaroslav, aniž by si toho byl tehdy vědom, stal svědkem odsunu německého obyvatelstva.

Později začal chodit do školy v Tocově, a poté ve Žďáru. Bydleli s maminkou na samotě, kde pásala dobytek. Ani tady ho okolnosti nenechaly zapomenout na nedávno skončenou válku, když po cestě do školy míjel německou vojenskou techniku, která zůstala po válce opuštěná podél cest. Stejně jako ostatní kluci ji občas prolézal.

Po vystudování zemědělského učiliště narukoval na vojnu do Martina, kde se stal řidičem tanku a sloužil u tzv. roty technického zabezpečení, takže byl s tehdejšími tanky seznámen do nejmenšího detailu. Technika byla jeho velkou vášní.

Po vojně založil rodinu a pracoval především v zemědělství. Během okupace v srpnu 1968, bydleli u Maš'ova na samotě. Jaroslav pracoval na poli, když byl přerušen ruským vojákem. Snažil se mu vysvětlit, že tady žádná revoluce není, ale nakonec odjel s nepořízenou pracovat na jiné pole. To byl zároveň poslední přímý „dotek dějin“ v jeho životě. Od té doby se nadále věnoval práci i své rodině, žil v poklidu na vesnici a politické události šly v dalších letech tak nějak mimo něj...